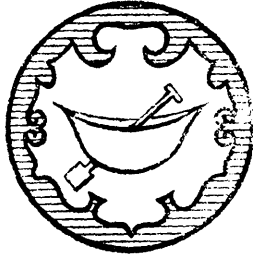


DZIENNIK

ZARZĄDU



M. ŁÓDZI

Redakcja i administracja
ul. Pomorska 18.

Administracja czynna od godz. 9-12 wp.
Redakcja od godz. 2-3 po południu.

Prenumerata: Kwartalnie . Mk. 1000.-
Miesięcznie . " 300.-

Ogłoszenie: Wiersz nonparelowy (cztery szpalty na stronie) Mk. 75.-Przed tekstem Mk. 200.- za wiersz (dwie szpalty na stronie). Drobnie 25 marek za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie mk. 250.-

Cena egzemplarza 75 Marek

№ 30. (146.)

Łódź, wtorek 25 lipca 1922 r.

Rok IV.

Memorjał Magistratu m. Łodzi

w sprawie zakupu gruntu dla celów rozbudowy miasta i określenia sfery interesów, zgodnie z § 2 rozporządzenia wykonawczego Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego z dn. 29. VII. 1921 r.

(Dokończenie).

VI. Poczta - Telegraf.

Ruch pocztowy i telegraficzny wzrasta w Łodzi z niezwykłą szybkością; dowodzą tego następujące cyfrowe zestawienia:
Ilość posyłek w r. 1920 wrosła w stosunku do r. 1919 jak 100 do 169.

Listów nadano w m. grudnia 1919 r. 308, 681, zaś w m. grudnia r. 1921—828, 624.

Na 1000 mieszkańców przypadało w r. 1919—826 telegramów w r. 1920 już 1487 telegramów, w r. 1921 około 40 r. więcej, niż w r. 1920. Spodziewać się należy jednak o wiele bardziej intensywnego ruchu telegraficznego w Łodzi, skoro w Gdańsku przypada na 1000 mieszkańców — 5213, a w Poznaniu 2958 depeesz.

Podobnie też ilość rozmów telefonicznych międzymiastowych wzrosła w czasie od 1919 do 1921 ze 7000 miesięcznie do około 20000 miesięcznie.

Warunki jednak, wśród których pracuje urząd pocztowy i telegraficzny w Łodzi są już dziś opłakane, a w przyszłości wobec niezwykłego wzrostu ruchu telegraficzno-pocztowego, instytucja ta nie będzie mogła sprostać swoim zadaniom w zupełności. Brak należytej decentralizacji, brak dostatecznych ilości filii i własnych urzędów pocztowych w różnych dzielnicach miasta pozbawia większą część Łodzi tych niezbędniejszych w centrum przemysłowym udogodnień komunikacyjnych.

Budowa stacji telefonów, 12 filij pocztowych i stacyj telegraficznych wymaga około 5,4 hkt. przestrzeni.

VII. Szkolnictwo.

W r. 1919 ilości dzieci w wieku szkolnym według spisu od 7-ia do 18-tu lat wynosiła 70016. Powoli, lecz systematycznie przeprowadzono w Łodzi obowiązek powszechnego nauczania; już w początku roku szkolnego 1921/22 zorganizowanych były 163 szkół, rozmieszczonych jednak w 836

salach, przerobionych z 2000 pokoiów mieszkalnych. **Miasto bowiem posiada do tej pory zaledwie kilka własnych budynków szkolnych, prywatne zaś pomieszczenia są za małe i po największej części nie higieniczne.** Należy więc w przyszłości wolne tereny w obrębie miasta położone zarezerwować na budowę szkół, przyzem budynki szkolne, dotychczas powstające bez należytej przemyślanej planu sieci szkolnej, będą w ten sposób rozlokowane w poszczególnych częściach miasta, by ilość ich w każdej dzielnicy odpowiadała ilości dzieci, tam zamieszkałych. Niezbędną będzie reforma w kierunku decentralizacji zbyt licznych szkół z centrum miasta w dalej położone dzielnice, gdzie sieć szkolna jest bardzo rzadką.

Ilość dzieci wynosi obecnie około 20 proc., ludności miejskiej. Przyjmując typ nowoczesnej konstrukcji szkoły 4-klasowej: (piętrowy budynek, 8 sal dla 350 dzieci, potrzebne ubikacje dla nauczycielstwa) powierzchnia budowlana wynosiłaby około 600 mtr. kw., tądzież około 800 mtr. kw. na boisko, t. zn. na jedno dziecko 4 mtr. k. **Dla 100,000 dzieci potrzeba terenu szkolnego wyraża się w cyfrze około 40 hkt., za lat 20 w związku z rozrostem miasta 80 hkt. dla podwójnej ilości dzieci.** W statystyce powyższej uwzględniono tylko szkolnictwo powszechne.

Budowa całego szeregu zakładów szkolnych średnich i wyższych, jak gimnazjum, seminarjum nauczycielskiego, 11 szkół handlowych i technicznych i politechniki — wymagałaby zarezerwowania około 43 hkt. **prze-strzeni.**

VIII. Zdrowotność, opieka społeczna.

Łódź nie posiada ani jednego własnego szpitala. Szpital w Radogoszczu, dla chorych wewnętrznych i zakaźnych, jest własnością fund. prywatnej małż. Konsztatów.

Szpital przy ul. Drewnowskiej 75 jest własnością fabryki Akc. T-wa I. K. Poznański i również czasowo dzierżawiony przez Magistrat. Pozostałe zaś szpitale jak: szpital św. Aleksandra i „Marji Magdaleny“ nie można nazwać właściwie szpitalami, gdyż są to domy mieszkalne, czasowo zajęte przez wymagających szpitalnej kuracji chorych. Szpital zaś w Chojnach (dla lekko-grażliwych) również nie odpowiada wymaganiom, jakie mamy dla tego rodzaju sanatorjów.

Według najskromniejszych wymagań nauki w większym mieście powinno być 5 łóżek szpitalnych na 1000 mieszkańców, czyli w Łodzi mającej obecnie 450,000 mieszkańców powinno być 2,250 łóżek szpitalnych. Obecnie zaś Magistrat rozporządza zaledwie 1158 łózkami. W razie rozwiązania umów z prywatnymi właścicielami budynków szpitalnych, miasto byłoby pozbawione możności udzielenia pomocy szpitalnej swym mieszkańcom.

Ponieważ najskromniejsze wymagania nauki przy budowie większych szpitali stawiając jako konieczność warunek minimum 150 mtr. kw. powierzchni na 1 łóżko, to przy niezbędnej dla miasta ilości **2250 łóżek konieczna pod budowę przestrzeń wyniesie 337,500 mtr. kw., t. j. 33,75 hkt. na 1,000,000 mieszkańców przypada ilość podwójna, t. j. 75 hkt.**

Niezbędną jest budowa sanatorjum dla lekko-grażliwych (najodpowiedniejszą okolica Łagiewniki A.), co najmniej na 100 łóżek, przyzem należy poezwórną przestrzeń na chorego w stosunku do wymagań szpitali ogólnych (konieczność przebywania chorych na świeżem powietrzu i przechadzki) przestrzeń potrzebna wynosić będzie około 6 hkt., a w razie wzniesienia podobnego sanatorjum dla dzieci razem około 20 hkt.

Prócz tego wielkie są zapotrzebowania terenowe na inne cele zdrowotne i wychowawcze, tudzież związane z opieką społeczną najaktualniejsze zamierzenia w tym kierunku są następujące:

10 kolonij letnich dla dzieci — teren	25 hkt.
4 budynki dla Kasy Chorych	4 "
2 zakłady dezynfekcyjne odkażające	1 1/2 "
instytut dla bad. art. p. potrz.	1 1/2 "
szpital położniczy	4 "
lecznica dla zwierząt	1 "
dom noclegowy	2 1/5 "
4 ochronki dla sierot	1 "
4 " " starców	3 1/5 "
2 " " niemowląt	3 1/10 "
12 łaźni ludowych	4,8 "
2 baseny pływackie	1 "

razem 42,6 hkt.

Ogółem zapotrzebowanie dla celów zdrowotności publicznej wynosi 33,75 hkt.

Obecnie 76,35 hkt.

za lat kilkanaście przeszło 100 hkt.

IX. Gmachy publiczne.

Zarówno państwo jak i miasto zmuszone będzie z chwilą ustania przymusa rekwizycyjnego i wzrostu agend administracyjnych przystąpić do budowy całego szeregu gmachów urzędowych, jako to Województwa, Starostwa, Sądu Okręgowego, Magistratu, Banku Państwowego, Drukarni Państwowej, 4-ech Sądów Pokoju, 8-ia Komisariatów Policyjnych, budynku Komendy Policji Państwowej, więzień karnych, domów poprawczych, pomieszczeń dla straży ogniowej, kasy oszczędności. Następnie miasto ma zamiar przystąpić do budowy teatru i filharmonji, biblioteki publicznej 4-ech domów ludowych, elektrowni i t. p.

Ogółem potrzeby terenowe dla urzeczywistnienia wszystkich tych zamierzeń państwowych i komunalnych według technicznych obliczeń D. O. R. P. i biura Zabudowy Miasta wynosić będą **około 55,3 hkt.**

Parafia ewangelicka przewiduje wzniesienie kościoła ewangelickiego na Bałutach, tudzież domu starców i sierot razem na przestrzeni **około 30 hkt.**

X. Place, drogi, zieleńce i t. p.

a) Ulice, place i drogi publiczne (tudzież koryta rzek Łódki, Jasieni i Bałutki — 30,7 ha) zajmuje ogółem w Łodzi 388 ha powierzchni; tyleż wypadać powinno przy racjonalnem kształtowaniu topograficznym według prawidłowych profilów i odpowiedniem przecinaniu bloków budowlanych. Stanowi to 15 proc. powierzchni, licząc od obszaru, przeznaczonego pod zabudowania, który obecnie w Łodzi wynosi: 3400 ha. Ponieważ obszar ten przy planowej zabudowie wzrośnie w krótkim czasie do 7288 ha, więc powierzchnia na wyżej wskazane cele potrzebna, należy obliczać na 1092 ha, (t. j. 15 proc.), **zatem zapotrzebowanie terenowe w tym kierunku wynosi 1092 — 388 ha t. j. ogółem 704 ha.**

b) Łódź jest nader ubogą w zieleńce: posiada zaledwie 4 parki (w tem jeden tylko większy bo stumorgowy ks. Józefa) o łącznej prze-

strzeni około 79 ha. Na terenie lasu widzewskiego, na zachodnim skroju miasta, zakładany jest dość znaczny park 3 maja, na przeciwległym krańcu miasta w lesie Konstantynowskim projektuje się urządzenie wielkiego parku ludowego, na przestrzeni 130 ha. Zwarty organizm miejski natomiast bardzo dotkliwie odczuwa zupełny brak zieleni. Miasto rozporządza ogółem 260,478 ha w gruntach, pozostałych po dewastacji lasów w czasie wojny dokonanej; grunta te mają być oddane z powrotem swemu dawnemu przeznaczenia.

Według obliczeń naukowych, opartych na właściwym założeniu ogrodów szreberowskich, zagonków, boisk, parków, skwerów i lasów, ze szczególnem uwzględnieniem lokalnych warunków w Łodzi, powinno przypadać na głowę 30 m. kw. zieleni, t. zn. stan racjonalny obecny winien się wyrażać w cyfrze: około 1000 ha, a **zapotrzebowanie na przyszłość: 1550 ha — na zielenie.**

e) Karyta biskupia zwraca uwagę na palącą potrzebę **cementarzy**, gdyż miejsca na grzebanie zmarłych wystarczy zaledwie na jeden rok. Potrzeba co najmniej **50 ha**.

d) Realizacja projektu **kanalizacji i wodociągów** wymagać będzie według obliczeń Lindley'a około **20 ha** terenu na budowę stacji pomp i pól osadzezych.

Suma zapotrzebowań na place, drogi, zielenie, cementarze i kanalizację wynosi zatem **2324 ha**.

XI. Zestawienie potrzeb terenowych m. Łodzi.

I. Stan obecny		
a) faktyczny		b) idealny
Mieszkalnictwo	1850 ha	3590 ha
Gmachy i urzędnia publiczne	około 100 ha	1227 ha
Przemysł	400 ha	800 ha
Koleje i tramw.	200 ha	380 ha
Zielone	450 ha	1000 ha
Drogi i place	400 ha	400 ha
Razem	3400 ha	7397 ha

Idealną nazywamy sytuację terenową, w której wszystkie już obecne doraźne braki zostają zaspokojone, z pominięciem zupełnem wymagań najbliższej przyszłości. Jest to jednak obliczenie tylko teoretyczne i z punktu widzenia polityki komunalnej w najwyższym stopniu nieracjonalne, bo to dążyć musi do zapewnienia możliwości rozwoju miasta co najmniej na kilkanaście lat naprzód i zabezpieczenia natychmiastowego niezbędnych na ten okres czasu terenów.

Charakterystyczne już w chwili obecnej jest nader wymowna nierównowaga między potrzebą, a stopniem jej zaspokojenia np. odnośnie do urządzeń publicznych (szkół i t. p.), gdzie stosunek wynosi 100:1227, albo w mieszkalnictwie 1850:3590.

Istotne potrzeby terenowe Łodzi, obliczone na krótką metę, bo tylko na okres 20-letni, wynoszą:

Mieszkalnictwo	5220	ha
Wojsko	1022	"
Przemysł	800	"
Koleje	100	"
Tramwaje	80	"
Poczta	5,4	"
Szkolnictwo	123	"
Gmachy publiczne	50	"
Zdrowotność	117,6	"
Drogi, place, ulice, cmentarze	754	"
Zieleńce	1550	"
Razem	9822	ha

Obliczono na powyższem zestawieniu tylko potrzeby t. zn. odliczono obecną powierzchnię miasta, już zużytkowaną, która wynosi około 3400 ha plus 9822 ha = 13222 ha, t. zn. teren miasta wynosić powinien obecnie 13222 ha.

Potrzeby terenowe miasta są w świetle nowoczesnych wymagań polityki komunalnej jeszcze większe.

Rozszerzenie się miasta pociągnie bowiem za sobą wywłaszczenie szeregu majątków, które dla celów gospodarki rolnej przestaną istnieć. Fakt ten niezawodnie wpłynie ujemnie na stan aprowizacji miejskiej. Dostawa detaliczna płodów rolniczych przez drobnych gospodarzy będzie nieregularna i niedostateczna, a w każdym razie droższa, niż z wiejskich folwarków. Miasto musi sobie zatem stworzyć źródło, z którego mogłoby czerpać rezerwy produktów. Należy więc przekazać miastu także większe obszary rolne.

XII. Sposób wykonania zamierzeń terenowych.

Potrzeby terenowe wykazuje zarówno państwo, jak i miasto. Rząd dążyć będzie do wykupu terenów przede wszystkim pod budowę gmachów i urzędzeń dla celów wojskowych, komunikacyjnych i administracyjnych (urzędy). Stanowi to około 1300 ha.

Osiemkroć razy większe są potrzeby terenowe — komunalne i społeczne.

Z 570 ha, stanowiących własność gminy miasta Łodzi, zaledwie około 100 ha jest gruntów wolnych, jeszcze nie zużytkowanych. Liczby te są dostateczną miarą obóstwa terenowego miasta.

Parcele niezabudowane w obrębie miasta, skoncentrowane prawie w zupełności w rękach właścicieli prywatnych, muszą być po dokonaniu w miarę potrzeby wykupu, zarezerwowane dla zrealizowania tej części projektu rozbudowy, która jest ściśle związaną z terytorjum miasta. W mieście samem zatem wzniesione będą gmachy urzędowe, szkoły, przeprowadzone nowe tramwajowe arterje komunikacyjne, urządzone skwery.

Natomiast budynki wojskowe (1022 ha), szpitale i sanatoria kolonje letnie (117 ha), kolonje mieszkalne (około 5000 ha), zieleńce — powstawać muszą ze względów, czy to bezpieczeństwa, czy zdrowia publicznego, czy wreszcie braku terenów poza granicami miasta. Podobną tendencję ośrodkową wykazuje wielki przemysł, który głównie ze względu na taniść terenów podmiejskich możność nieograniczonej ekspansji rozwijał się najintensywniej na peryferyach, póki rosnące miasto nie objęło go swemi zabudowaniami mieszkalnemi. Lecz tendencja ta nadal ujawniać się będzie, bo jest p dyktowaną względami ekonomicznymi. Rozbudowa sieci kolejo-

wej (niezadługo gotowa będzie linja t. zw. obwodów) niezawodnie przyczyni się do przyspieszenia tego procesu.

Zatem cały ciężar ewolucji terytorjalnej spoczywać będzie na terenach, graniczących z miastem.

Plan regulacji przewiduje na razie:

1. strefę przemysłową w południowej części miasta, w okolicach Dąbrowy, Chojen, Retkinia;

2. szpitale w Chojnach i w majątku Łągiewniki i Juljanów gdzie mają też powstać ochronki i kolonie mieszkalne;

3. zakłady naukowe gospodarstwa rolnego, mieszkalne kolonie dla nauczycieli — w majątku Sikawa, gm. Nowosolna;

4. tereny wojskowe — północnej części miasta.

Szczegółowo umotywowane wnioski przedkładane będą w miarę urzeczywistniania poszczególnych zamierzeń budowlanych.

W końcu Magistrat podaje krótki opis większych obiektów, położonych w promieniu 10 km. Są to majątki następujące:

1. **Majątek Łągiewniki** gmina Łągiewniki należące do **p. B. Heinzla** o ogólnej powierzchni 1538 morg. w tem gruntów orných 1240 morg, łąk 70 m., pastwisk 25 m., sadów owocowych 3 m., ogrodów warzywnych 2 m., grunt. leśnych 75 m., stawów i jezior 99 m., zabudowania drogi 94 m.

2. **Majątek Łągiewniki i osady Rogi**, gm. Łągiewniki należący do pp. Rychtera, sake. Leonhardta i Grossmana o ogólnej powierzchni **1133 15** morg. w tem gruntów orných 33/10, ogrodów warzywnych 4 morgi, gruntów leśnych 1089, stawów i jezior 1 ¹/₂ 1 ¹/₂ grantów pod zabudowania i drogi 9 morg.

3. **Majątek Juljanów, Marysin**, gmina Radogoszcz należący do sukcesorów J. Heinzla o ogólnej powierzchni 918 morg., w tem 458 morg gruntów orných, pastwisk 15 morg, sadu owocowego 1 m. ogrodu warzywnego 7 morg, parku 4 morgi, gruntów leśnych 25 m. stawów i jezior 10 morg, gruntów pod zabudowania i drogi 6 m.

4. **Majątek Sikawa** gm. Nowosolna własność Gustawa i Heleny Gajerów o ogólnej powierzchni 135 morg, w tem 95 morg grantu ornego, 12 morg sadu owocowego, 5 morg ogrodu warzywnego, 4 m. parku, 25 morg gruntów leśnych, 10 morg stawów i jezior oraz 6 morg powierzchni pod zabudowania i drogi.

5. **Majątek Stoki** własność Sta i sława Wojciechowskiego o ogólnej powierzchni 222 morgi, z tego 2 morgi łąk, 5 morg sadu owocowego, 8 morg ogrodu warzywnego, 5 morg parku, 30 m. pod zabudowania i drogi.

6. **Majątek Chojny** własność Otto Sów Jana Cymermana o ogólnej powierzchni 180 morg, z tego 90 morg gruntów orných, 20 morg łąk, pastwisk 5 morg, sadów owocowych 8 morg, ogrodu warzywnego 10 morg, gruntów leśnych 10 morg, stawu i jezior 20 morg, pod zabudowania i drogi 17 morg.

7. **Majątek Wiskitno II**, gm. Wiskitno, własność Kubiaka Ant. i Adama Szałowskiego o ogólnej powierzchni 113 morg, z tego 104,5 morg powierzchni rolnej, 3 ¹/₂ m. sadu owocowego, 1 m. ogrodu warzywnego, 0,5 m. gruntów leśnych, 3 m. pod zabudowania i drogi.

8. **Majątek Wiskitno I**, własność Janiny i Mieczysława Horodyńskiego o ogólnej powierzchni 688 m., z tego 550 m. grantu ornego, 86 m. łąk, 6 m. sadu owocowego, 6 m. ogrodu warzywnego, 3 m. parku, 6 m. gruntów leśnych, 1 m. stawu i jeziora, 30 m. na zabudowania i drogi.

9. **Majątek Bruss**, należący do Sz. Biedermana o powierzchni 584 morgi, w tem 427 gruntów orných, 30 m. łąk, 69 m. pastwisk, 2 m. sadu owocowego, 25 m. gruntów leśnych, 15 m. stawów i jezior, 6 m. pod zabudowania i drogi, 27 m. dla celów związanych ze zdrowotnością publiczną.

10. Majątek **Rąbień**, gm. Rąbień, własność Gateckiego Jana o powierzchni 149 m., w tem 39 m. gruntów ornych, 10 m. łąk 5 m. pastwisk, 7 m. sadu owocowego, 15 m. gruntów leśnych, 30 m. stawów i jezior oraz 43 m. gruntów pod zabudowania i drogi.

Wice-prezydent m. Łodzi
(—) Dr. Stupnicki.

Wysiedlanie byłych urzędników fabrycznych i robotników w Łodzi.

Stowarzyszenie lokatorów w Łodzi zwróciło się do rządu z memorjałem w sprawie komentowania dekretu o ochronie lokatorów względem b. pracowników fabryk.

W memorjałe tym czytami:

W wielkich miastach przemysłowych — w Łodzi, Sosnowcu, znaczna ilość rodzin urzędniczych mieszkała w obszernych t. zw. domach rodzinnych, mieszczących częstokroć paręset rodzin. Otóż jest na porządku dziennym, że rodzina urzędnicza, zajmująca mieszkanie w domu, należącym do wielkiej firmy przemysłowej, od 20, 30 nawet lat, została wyrugowana; wdowy, sieroty zostały wyrzucane na ulicę. Więc wszystkich dekret broni, tych, którzy mieszkanie zajmują od roku, od tygodnia, a z drugiej strony wyrzucą się ludzi, mieszkających w domu dziesiątki lat.

Jeżeli dekret ma być dobrodziejstwem dla wszystkich, to dlaczego mają być wyrzuci z prawa ci, których jedynym przewinieniem jest, że w ciągu dziesięcioleci oni lub ich ojcowie służyli wiernie wielkim przemysłowcom, że przyczynili się swą pracą do ich dobrobytu.

Najbiedniejszy gospodarz nie wyrzuci dzisiaj swego lokatora, choćby sam nie miał mieszkania dla siebie i swojej rodziny. A bogatej firmie przemysłowej ma to prawo przysługiwać. Dlaczego? Odpowiadają nam na to, że fabryka bez tego lokala istnieć nie może, że jest on nieodzownie potrzebny dla dyrektora, majstra, strażaka, innymi słowy, dla ludzi, których obecność w pobliżu fabryki jest dla egzystencji tejże konieczną.

Odpowiadają nadto, że wyrzucenie rodziny urzędniczej jest smutną koniecznością, że przedsiębiorstwo przemysłowe lub handlowe jest źródłem utrzymania dla szerokiej masy robotniczej, że rozwój przemysłu jest konieczny i dla potęgi ekonomicznej państwa.

Są to może pozornie motywy obywatelskie, nawet patriotyczne. Ale tylko pozornie. Tkwi w tych tłumaczeniach obłada, którą należy podkreślić i awypaklić. Jeśli dla egzystencji fabryki jest potrzebny konkretny lokal, zajęty przez rodzinę urzędniczą, jest rzeczą zrozumiałą, że należy umożliwić fabryce otrzymanie tego lokala, ale pod jednym warunkiem, że właściciel przedsiębiorstwa wystara się dla tej rodziny o inne odpowiednie mieszkanie. Kwestja odnalezienia mieszkania jest dzisiaj związana z większym wydatkiem.

Przedsiębiorstwo, które wyrzucą rodzinę urzędniczą na bruk, nie dając jej wzamian innego mieszkania, postępuje w obecnych czasach okrutnie, bezwzględnie, niesamiennie i niesłuszności czynu swego frazesami „o smutnej konieczności" i motywami obywatelskimi lub patriotycznymi nie pokryje. Przedsiębiorstwo takie musi pokryć wspomniany wydatek, jak wszelki inny, nieodzowny dla egzystencji fabryki.

Dalej w memorjałe wskazano, że po wojnie przy uruchomieniu fabryk stary materiał urzędniczy został przeważnie usunięty, jako już do pracy niezdolny. Znajdujemy tutaj ludzi, którzy pracowali w firmie 20—30 lat, których siły fizyczne długoletnia wojna zniszczyła. Ileż w tej liczbie

znajdziemy wdów po zmarłych w czasie wojny urzędnikach, które na starość wyrzeka się z dziećmi z domu, w którym żyły one dziesiątki lat.

W wywodzie prawnym autorowie memorjału wskazują, że dekret o ochronie lokatorów winien być zmodyfikowany w tym kierunku, ażeby pracownicy handlowi nie zostali wyjęci z pod tego prawa w wypadku, jeżeli stosunek ich służbowy z pracodawcą ustał wskutek wybuchu wojny. Pracodawca winien wziąć urzędników prywatnych pod swą opiekę, tak samo jak to uczynił z urzędnikami państwowymi (art. 27 nowej ustawy rekwizycyjnej).

Jeżeli właściciel domu nie zawiera ze swym urzędnikiem lub pracownikiem umowy najmu, to temu ostatniemu przysługiwać winno prawo zwracania się do urzędu rozjemczego o ustalenie ceny za lokal i winien pozostać pod ochroną dekretu.

Jeżeli firma przemysłowa lub handlowa zechce wyrugować byłego urzędnika lub pracownika z lokalu, potrzebnego firmie, może to uczynić tylko wtedy, jeżeli dostarczy jemu uprzednio inny odpowiedni lokal. O tem czy lokal jest odpowiedni, rozstrzyga urząd rozjemczy lub sąd.

W artykule, poświęconym tejże sprawie „Głos Polski” pisze:

„Gdy się patrzy na to, jak miliardowa firma eksmituje 82-letniego starszka, który w ciągu 47 lat sumiennie spełniał swe obowiązki, proponując mu przytem 30 tysięcy marek odszkodowania; gdy się słyszy, że wdowy i sieroty po urzędnikach, którzy po ewierświckowej i dłuższej pracy, utraciwszy posady, wskutek wybuchu wojny, popełniali samobójstwa, wpadali w obłąkanie lub umierali ze zgrzyoty, że tym ubogim, bosym, a głodnym dzieciom zdzierany jest dach z nad głowy, to nie trzeba być ani socjalistą, ani demokratą, ani radykałem, aby wstrząsnąć się dreszczem odrazy i wstrętu dla takich czynów, popełnianych „w imię interesu firmy”. Trzeba być tylko człowiekiem“.

Ostatnio w Łodzi na mocy orzeczeń sądowych zamierzona jest eksmisja około 50 rodzin robotniczych i urzędniczych (prywatnych) z istniejących przy niektórych przedsiębiorstwach domów rodzinnych, wobec czego Magistrat na wniosek Urzędu Mieszkaniowego postanowił na posiedzeniu w dniu 7 lipca r. b. zwrócić się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Ministerstwa Sprawiedliwości z żądaniem: a) wstrzymania kroków egzekucyjnych wobec niemożności wynalezienia jakiegokolwiek pomieszczenia dla wydalonych rodzin, którym wskutek panującego w Łodzi głodu mieszkaniowego grozi pozostanie bez dachu nad głową, b) zastosowania w stosunku do przemysłowców miejscowych tych samych praw, jakie obowiązują właścicieli domów czynszowych, mających w tego rodzaju wypadkach, obowiązek wskazania rugowanym innego lokalu, nadającego się na na mieszkanie.

Niewątpliwie władze odpowiednie winny wejrzeć w tę sprawę i rozstrzygnąć jaknajszybciej na rzecz eksmitowanych.

Dział sprawozdawczy.

Statut kolei dojazdowej

ŁÓDŹ—ROKICINY—TOMASZÓW

przyjęty w 2-iem i 3-iem czytaniu na posiedzeniu 21 (IV sesji) Rady Miejskiej*) w d. 1 lipca 1922 r.

SPÓŁKA AKCYJNA.

I. Nazwa, siedziba, cel i czas trwania spółki.

§ 1.

Pod nazwą „Kolej Elektryczna Dojazdowa Łódź — Rokiciny — Tomaszów Spółka Akcyjna” tworzy się Spółka Akcyjna z siedzibą w Łodzi.

§ 2.

Celem Spółki jest budowa i eksploatacja kolei elektrycznej:

Łódź — Rokiciny — Tomaszów.

*) Patrz № 29 (145) „Dz. Z. m. Ł.” z dnia 18 lipca 1922 r.

Budowa i eksploatacja wspomnianej kolei będzie wykonywana na warunkach, ustalonych w dokumencie koncesyjnym, wydanym przez właściwe władze.

§ 3.

Spółce służy nadto prawo, przy zachowaniu istniejących i wydać się mających w przyszłości przepisów, postanowień i praw, po uzyskaniu zezwoleń od właściwych władz państwowych:

a) budowania, nabywania, dzierżawienia oraz sprzedaży i wydzierżawiania wszelkiego rodzaju urządzeń komunikacyjnych, stanowiących rozszerzenie lub przedłużenie zasadniczej linii kolejowej Łódź — Rokiciny — Tomaszów oraz innych linii dojazdowych, wychodzących z Łodzi, za uprzednim uzyskaniem odpowiednich koncesji od właściwych władz.

b) budowy centralnej stacji elektrycznej dla dostarczania energii elektrycznej dla eksploatacji kolei,

c) oddawania energii elektrycznej dla przemysłu, rolnictwa, oświetlenia i innych celów.

§ 4.

Czas trwania Spółki jest nieograniczony.

II. Kapitał zakładowy, akcje i obligacje.

§ 5.

Kapitał zakładowy określa się na 300 milionów mk. polskich, podzielonych na 300,000 akcji po 1,000.— mk. każda. Kapitał zakładowy winien być umorzony w czasie koncesji na kolej z czystych dochodów tej kolei, drogą utworzenia specjalnego kapitału amortyzacyjnego, według planu umorzenia, zatwierdzonego przez Ministerstwo Skarbu i Ministerstwo Kolei Żelaznych z tem zastrzeżeniem, że o ileby zaciągnięto pożyczkę obligacyjną, umorzenie akcji uskutecznione będzie dopiero po spłacie tej pożyczki.

§ 6.

Oznaczona w § 5 ilość akcji rozdziela się pomiędzy założycieli i osoby zaproszone przez nich do udziału w Spółce.

§ 7.

W przeciągu 6 miesięcy od daty ogłoszenia statutu, na poczet każdej akcji winna być wpłacona pierwsza rata w wysokości 250.— mk. Wpłacone sumy winny być zapisane do księgi, uprzednio poswiadczonej i oparłowanej przez Sąd Okręgowy w Łodzi. Na wpłacone sumy wydane zostaną pokwitowania z podpi-

sem założycieli lub przynajmniej 2 upoważnionych do tego z ich grona. Następnie najpóźniej w ciągu 3 miesięcy od daty ukonstytuowania się Spółki, wzamian pokwitowań zostaną wydane tymczasowe świadectwa imienne. Po opłaceniu pierwszej raty na poczet wszystkich akcji, t. j. 25%⁰/₀ kapitału zakładowego, po ogłoszeniu Statutu w „Monitorze Polskim” i po rejestracji sądowej, Spółka może rozpocząć swoją działalność, w przeciwnym razie uważa się Spółkę za niedoszlą do skutku, pieniądze zaś wpłacone na poczet akcji winny być zwrócone.

Terminy i wysokość wpłat następnych na poczet akcji określi Walne Zgromadzenie i pada do wiadomości akcjonariuszów przez ogłoszenie. Dalsze wpłaty na poczet akcji zapisuje się na świadectwach tymczasowych, zamiast których z chwilą uiszczenia ostatniej raty będą wydane akcje.

W razie uchybienia ustalonym terminom wpłat, właściciel tymczasowych świadectw korzysta z 1-miesięcznej prolongaty, płacąc na korzyść Spółki 1%⁰/₀ miesięcznie od niezapłaconej sumy. Jeżeli zaś po upływie tego terminu należność za akcję nie będzie wpłaconą, to świadectwa tymczasowe zostaną unieważnione, o czem Rada ogłasza. Unieważnione świadectwa Rada zastępuje nowymi z temi samemi numerami i sprzedaje je za pośrednictwem jednej z miejscowych instytucji bankowych. Z otrzymanych pieniędzy za nowe świadectwa potrąca się zaległe należności wraz z procentami za uchybiony termin, tudzież koszty ogłoszeń i sprzedaży, a resztę wydaje się byłemu właścicielowi unieważnionych świadectw.

Wpłata całkowitej wartości wszystkich akcji w sumie mk. 300,000,000.— winna być dokonana najpóźniej w terminie 2-letnim od daty ukonstytuowania się Spółki. W razie niewypełnienia tego warunku Spółka obowiązana jest do likwidacji swych interesów.

§ 8.

O rozwiązaniu się Spółki Rada tejez, a o niedojszciu do skutku — założyciele, czynia odpowiednie ogłoszenia i zawiadamiają Ministra Przemysłu i Handlu.

§ 9.

Spółka na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów może powiększyć swój kapitał zakładowy przez wypuszczenie dodatkowych emisji akcji za uprzednim pozwoleniem Rządu. Za każdą akcję nowej emisji

nabywca winien wpłacać oprócz jej wartości nominalnej premje, określoną przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów w wysokości co najmniej tej części kapitału zapasowego, jaka przypada podług ostatniego bilansu na każdą akcję poprzedniej emisji. Premje te powiększają kapitał zapasowy.

§ 10.

Przy następnych emisjach akcji prawo decyzji co do rozdziału nowowydanych akcji przysługuje Walnemu Zgromadzeniu, przyczem winny być uwzględnione interesy dawniejszych akcjonariuszy.

Jeżeli właściciele akcji poprzednich emisji nie rozbiórą całkowicie akcji nowych emisji, przysługujących im na mocy decyzji Walnego Zgromadzenia, to na pozostałą część otwiera się zapisy publiczne na warunkach, uchwalonych poprzednio przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów.

§ 11.

Akcje Spółki mogą być na okaziciela i imienne, według uchwały Walnego Zgromadzenia. Akcje wycina się z księgi, w której pozostają odcinki, oznacza się je numerami porządkowymi i wydaje z podpisami 3 członków Rady, buchaltera i kasjera oraz pieczęcią Spółki. Akcje mogą być pojedyncze i zbiorowo po 10, 50 i 100 sztuk.

§ 12.

Do każdej akcji dołącza się arkusz kuponów na otrzymanie dywidendy w ciągu lat 10; na kuponach tych oznacza się numer akcji, do której one należą, oraz lata w porządku kolejnym. Po upływie lat 10 właściciele akcji otrzymują nowe arkusze kuponów na następne lat 10 i t. d.

§ 13.

Przelew tymczasowych świadectw i akcji o ile są imienne, od jednego posiadacza na drugiego wymaga zgody Rady i uskutecznia się przez zaznaczenie cesji na świadectwie lub akcji imiennej, które winny być przedstawione z odpowiednią deklaracją Radzie Spółki w celu odnotowania dokonanego przelewu w księgnach. Warunki niniejsze winny być wydrukowane na świadectwach i akcjach imiennych. Przejście prawa własności na mocy decyzji sądu lub w przypadkach spadkobrania rada sama zaznacza na świadectwach i akcjach imiennych. Pierwszeństwo nabycia akcji imiennych służy Radzie, wobec czego akcjonariusz pragnący sprzedać swoje akcje, winien zwrócić się w tym celu do Rady. O ile Rada w ciągu dni 14 nie wyrazi życzenia nabycia akcji, wówczas akcjonariusz

może sprzedać akcje według swego uznania. Przelew akcji, dokonany wbrew przepisom niniejszego paragrafu, jest nieważny.

Świadectwa tymczasowe, na których nie będzie adnotacji Rady o przyjęciu wpłaty, termin której, stosownie do § 7 upłynął, nie mogą być przekazywane lub odstępowane i wszelkie transakcje takimi świadectwami uznane będą za nieważne; warunek ten winien być zaznaczony na świadectwach.

§ 14.

W razie zagubienia świadectw tymczasowych lub akcji imiennych posiadacz ich winien zawiadomić o tem Radę na piśmie, podając numery zagubionych świadectw lub akcji imiennych. Rada ogłasza o tem na koszt właściciela. Jeżeli po upływie 8 miesięcy od daty ogłoszenia nie będzie otrzymana żadna wiadomość o zaginionych świadectwach lub akcjach imiennych, wówczas wydaje się nowe świadectwa lub akcje imienne z temi samymi numerami z adnotacją, że zostały one wydane wzamian zagubionych. O zgubieniu kuponów za czas ubiegły i bieżący Rada żadnych zawiadomień nie przyjmuje i właściciel, który je zagubił, traci prawo otrzymania dywidendy. W wypadkach zagubienia akcji na okaziciela lub kuponów za czas przyszły obowiązują przepisy ustawy o zagubionych tytułach na okaziciela.

§ 15.

W celu powiększenia środków finansowych Spółka ma prawo po dokonanej całkowitej wpłacie pierwotnie emitowanych akcji wypuścić obligacje na warunkach, ustalonych przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów i zatwierdzonych przez właściwe władze.

III. Władze Spółki.

§ 16.

Władzami Spółki są:

- A. Walne Zgromadzenie akcjonariuszów,
- B. Rada Zarządzająca,
- C. Komisja Rewizyjna.

A. Walne Zgromadzenie akcjonariuszów.

§ 17.

Walne Zgromadzenie akcjonariuszów bywają zwyczajne i nadzwyczajne. Zgromadzenia zwyczajne zwołuje Rada nie później, jak w czerwcu dla przejrzenia i zatwierdzenia sprawozdania i bilansu za rok ubiegły, a wybor-

członków Rady oraz ich zastępców, jako też i Komisji Rewizyjnej. Na Zarządzeniach tych rozstrzygane są również inne sprawy, przekraczające kompetencje Rady lub sprawy, które Rada wniesie na Walne Zgromadzenie. Zgromadzenia nadzwyczajne Rada zwołuje albo według swego uznania albo na żądanie akcjonariuszów, reprezentujących łącznie 1/20 część kapitału zakładowego lub też na żądanie Komisji Rewizyjnej. Przy żądaniu zwołania Zgromadzenia winny być ściśle wskazane sprawy, podlegające rozpatrzeniu. Żądanie zwołania Nadzwyczajnego Zgromadzenia winno być wykonane przez Radę najdalej w ciągu miesiąca od daty otrzymania stosownego zawiadomienia.

§ 18.

O zwołaniu Walnych Zgromadzeń ogłasza się conajmniej na 21 dni przed terminem Zgromadzenia. W ogłoszeniu wymienia się ściśle:

- a. dzień i godzinę, na którą zwołuje się Walne Zgromadzenie,
- b. lokal, w którym ma się ono odbyć i
- c. kwestje, podlegające rozpatrzeniu i decyzji.

Niezależnie od ogłoszeń posiadacze akcji imiennych są wzywani w tymże terminie przez awizacje polecane.

§ 19.

Wnioski, objęte porządkiem dziennym Walnego Zgromadzenia, winny być przygotowane w dostatecznej ilości egzemplarzy i dostępne dla akcjonariuszów do rozpatrzenia przynajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

§ 20.

Sprawy, podlegające decyzji Walnego Zgromadzenia, winny być przedstawione przez radę wraz z jej opinią. Akcjonariusze, pragnący wystąpić z wnioskiem na Walnym Zgromadzeniu, powinni złożyć go Radzie na piśmie nie później, jak na 2 tygodnie przed Walnym Zgromadzeniem. Jeżeli wniosek podany został przez akcjonariuszy, reprezentujących łącznie nie mniej jak 1/20 część kapitału zakładowego, to Rada obowiązana jest wniosek taki przedstawić na najbliższym Walnym Zgromadzeniu wraz ze swoją opinią.

§ 21.

Każdy akcjonariusz ma prawo osobiście lub przez swego pełnomocnika uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu i brać udział w rozstrzygnięciu spraw, wniesionych na Walne

Zgromadzenie. W razie gdy akcjonariusz uczestniczy w Zgromadzeniu przez pełnomocnika, Rada winna być piśmiennie o tem powiadomiona. Pełnomocnikiem może być tylko akcjonariusz, a jedna osoba nie może mieć więcej jak 2 pełnomocnictw. Decydują na Walnym Zgromadzeniu tylko akcjonariusze i ich pełnomocnicy, posiadający prawo głosu.

§ 22.

Właściciele akcji imiennych korzystają z prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu o ile są zapisani do ksiąg Spółki, najmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

Akcje na okaziciela dają prawo głosu, jeżeli zostaną złożone Radzie Zarządzającej przynajmniej na 7 dni przed datą Walnego Zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być składane świadectwa, wydane na dowód przyjęcia akcji na przechowanie lub w zastaw przez instytucje kredytowe (miejscowe i zamiejscowe) zarówno rządowe, jak i funkcjonujące na zasadzie Statutów, zatwierdzonych przez Radę, oraz przez instytucje kredytowe zagraniczne i domy bankierskie, wybrane w tym celu przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów i aprobowane przez Ministerstwo Skarbu. Instytucje bankierskie zagraniczne, których zaświadczenia mogły być przedstawione zamiast akcji oryginalnych, powinny być wymienione w ogłoszeniach o zwołaniu Walnego Zgromadzenia.

§ 23.

Jeżeli akcje drogą spadku lub inną przejdą na własność kilku osób, to prawo uczestniczenia i głosu na Walnym Zgromadzeniu przysługuje tylko jednej z nich podług wyboru właścicieli.

Instytucje państwowe, społeczne i prywatne, jak również stowarzyszenia i spółki korzystają z prawa uczestniczenia i głosu na Walnym Zgromadzeniu w osobie jednego ze swych prawnych przedstawicieli.

§ 24.

Sporządzoną przez radę listę akcjonariuszów, mających prawo uczestniczenia w zgromadzeniu z wykazaniem, numerów, należących do nich akcji, wywiesza się w lokalu Spółki na 4 dni przed walnym zgromadzeniem, kopję tej listy wydaje się na żądanie każdemu akcjonariuszowi.

§ 25.

Przed rozpoczęciem walnego zgromadzenia Komisja rewizyjna sprawdza sporządzoną przez radę listę akcjonariuszów. Na żądanie przybyłych na

zgrupowanie akcjonariuszów, reprezentujących nie mniej niż 1/20 część kapitału zakładowego, sprawdzenie tej listy winno odbyć się i na samym walnym zgromadzeniu akcjonariuszów przez wybrane z grona akcjonariuszów osoby w liczbie nie mniej jak 3, z których przynajmniej jedna winna być wybrana przez tę grupę akcjonariuszów, która zażądała sprawdzenia listy.

§ 26.

Zgromadzenia otwiera prezes rady lub jego zastępca. Pierwsze zgromadzenie otwiera jeden z założycieli. Po otwarciu zgromadzenia akcjonariusze, mający prawo głosu, wybierają ze swego grona przewodniczącego.

§ 27.

Uchwały walnego zgromadzenia winny być protokołowane. Przy wyszczególnieniu uchwał zgromadzenia wskazuje się, jaką większością głosów uchwały te zapadły, oraz zaznacza się odrębne zdania. Protokół prowadzi osoba, zaproszona przez przewodniczącego z grona akcjonariuszów lub osób obecnych, przyczem przewodniczący odpowiada za zgodność protokołu z powziętymi uchwałami zgromadzenia. Zgodność protokołu stwierdzają swymi podpisami: przewodniczący zgromadzenia i inni akcjonariusze w liczbie nie mniej jak 3 z pośród obecnych. Do protokołu winna być dołączona lista obecnych akcjonariuszów (§ 24). Poświadczony przez radę kopje protokołu walnego zgromadzenia, zdań odrębnych i wogóle wszystkich załączników, winny być wydane każdemu akcjonariuszowi na jego żądanie.

§ 28.

Dla ważności walnych zgromadzeń wymagana jest obecność akcjonariuszów lub ich pełnomocników, reprezentujących łącznie co najmniej 1/5 część kapitału zakładowego, dla rozstrzygnięcia zaś kwestji zwiększenia lub zmniejszenia kapitału zakładowego, emisji obligacji, stawiania wniosków w celu zmiany statutu lub likwidacji interesów, wymagana jest obecność akcjonariuszów i ich pełnomocników, reprezentujących co najmniej 1/2 kapitału zakładowego.

§ 29.

Jeżeli przybyli na walne zgromadzenie akcjonariusze lub ich pełnomocnicy nie będą reprezentowali tej części kapitału zakładowego, przy której zgromadzenie staje się prawomocne, to nie później, jak w ciągu 4 dni ogłasza się o powtórnym zgromadzeniu, którego termin wyznacza się nie wcześniej, jak po upływie 14 dni od daty ogłoszenia. Zgromadze-

nie to uważa się za prawomocne, a uchwały jego za ostateczne bez względu na to, jaką część kapitału zakładowego reprezentują przybyli na zgromadzenie akcjonariusze lub ich pełnomocnicy. Warunek ten winien być zastrzeżony w ogłoszeniach i awizacjach. Na powtórnym zgromadzeniu mogą być rozważane tylko te sprawy, które miały być rozpatrzone lub nie były zdecydowane na walnym zgromadzeniu w pierwszym terminie.

§ 30.

Każde 10 akcji daje prawo do jednego głosu na zgromadzeniu, lecz jeden akcjonariusz na podstawie swych akcji nie może posiadać więcej głosów ponad tę liczbę, do jakiej daje prawo posiadania 1/10 części kapitału zakładowego Spółki. Akcjonariusze, posiadający mniej niż 10 akcji, mogą się łączyć, wydając ogólne pełnomocnictwa w celu otrzymania prawa do jednego lub więcej głosów, lecz w granicach wyżej wskazanych.

§ 31.

Akcjonariusze, będący członkami Rady i Komisji Rewizyjnej albo Likwidacyjnej, nie korzystają z prawa głosu ani osobiście ani też jako pełnomocnicy innych akcjonariuszów przy rozstrzygnięciu kwestji pociągania ich do odpowiedzialności lub zwolnienia od niej, usunięcia ich z zajmowanych stanowisk, określenia wynagrodzenia i zatwierdzenia podpisanych przez nich sprawozdań. Przy uchwale o zawieraniu przez Spółkę umowy z osobą, będącą akcjonariuszem, osoba ta nie korzysta z prawa głosu ani osobiście ani też jako pełnomocnik innych akcjonariuszów.

§ 32.

Uchwały walnego zgromadzenia stają się prawomocne, jeżeli zapadły prostą większością głosów akcjonariuszów lub ich pełnomocników, biorących udział w głosowaniu.

§ 33.

Akcjonariusz, nie zgadzający się z większością głosów, ma prawo zgłosić do protokołu swoje odrębne zdanie, a w ciągu dni 7 szczegółowe uzupełniające wyjaśnienie i uмотywowanie.

§ 34.

Głosowanie na walnym zgromadzeniu odbywa się tajnie, jeżeli tego zażąda chociażby jeden z mających prawo głosu akcjonariuszów. Głosowanie tajne jest obowiązujące przy wyborach lub usunięciu członków Rady, ich zastępców, oraz członków komisji rewizyjnej i likwi-

dacyjnej, jak również przy decydowaniu o podciągnięciu ich do odpowiedzialności.

§ 35.

Walne zgromadzenie decyduje we wszystkich sprawach, dotyczących interesów Spółki. Wyłącznej kompetencji walnego zgromadzenia podlegają:

- a. wybór i usuwanie członków rady oraz ich zastępców, jako też i k-sji likwidacyjnej,
- b. rozpatrywanie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za rok ubiegły,
- c. określenie wynagrodzenia dla rady i komisji rewizyjnej,
- d. podział zysków za rok ubiegły,
- e. uchwały, dotyczące nabycia na rzecz Spółki majątku nieruchomego, sprzedaży, wydzierżawienia lub obciążenia hipotecznego tegoż majątku oraz określenia sposobu umorzenia poczynionych w tym celu nakładów,
- f. uchwały w sprawach zmiany lub uzupełnienia statutu,
- g. powiększenia i zmniejszenia kapitału,
- h. rozwiązanie i likwidacja Spółki.

B. Rada Zarządzająca.

§ 36.

Dla prowadzenia wszystkich interesów Spółki tworzy się rada Zarządzająca, składająca się niemniej niż z 9 członków i 3 zastępców, wybieranych przez walne zgromadzenie z pośród akcjonariuszów na przeciąg 3 lat. 2/3 członków rady zarządzającej winno być obywatelami Państwa Polskiego. Wszyscy członkowie rady zarządzającej winni mieszkać na obszarze Państwa Polskiego. Magistrat m. Łodzi zastrzega sobie prawo otrzymania w radzie Zarządzającej minimum 2 miejsc. Członkowie Rady z ramienia Magistratu będą wybrani przez walne zgromadzenie z pośród kandydatów, wskazanych przez Magistrat.

Nie może być członkiem rady zarządzającej ani zastępcą osoba, pozostająca do Spółki w stosunku przedsiębiorcy, dostawcy i t. p. osoba, która popadła w konkurs, zawiesiła wyplaty, była sądownie karana z powodu przestępstw lub straciła własnowolność. Jeżeli jeden z wymienionych powodów zajdzie w czasie trwania urzędowania, utrata mandatu przez członka rady Zarządzającej następuje sama przez się.

§ 37.

Członek rady lub zastępca (opócz członków z ramienia Magistratu), obowiązany jest przy objęciu tego stanowiska wnieść jako do-

pozyt do kasy Spółki conajmniej 20 akcji wraz z kuponami i talonami. Akcje te przechowują się aż do zatwierdzenia przez walne zgromadzenie sprawozdania za cały czas sprawowania przez daną osobę urzędu członka rady lub zastępcy. Akcje te w tym okresie czasu nie mogą być nikomu odstąpione ani obciążone.

§ 38.

Corocznie wychodzą 3 członkowie rady i 1 zastępca według starszeństwa wyboru, w ciągu zaś pierwszych 2 lat przez losowanie. Wychodzący członkowie rady i zastępcy mogą być ponownie wybierani. W razie wyjścia któregośkolwiek członka rady przed upływem terminu, na jego miejsce wchodzi najstarszy z wyboru zastępca; piastuje on ten urząd do terminu, w którym kończy się mandat członka rady, którego zastępuje, w każdym razie jednak nie dłużej, jak do upływu tego terminu, na który sam został wybrany.

§ 39.

Członkowie rady wybierają corocznie ze swego grona prezesa i zastępcę, którzy winni być obywatelami Państwa Polskiego. Rada wyznacza sekretarza do prowadzenia protokołu, który nie potrzebuje być członkiem rady.

§ 40.

Rada układa dla siebie regulamin.

§ 41.

Dla ważności uchwał rady winni w niej uczestniczyć prezes lub jego zastępca, oraz conajmniej 1/3 część pozostałych członków Rady. Sprawy decyduje się większością głosów, a w razie ich równego podziału, przeważa głos przewodniczącego.

§ 42.

Rada zbiera się tak często, jak tego wymagają sprawy Spółki, nie rzadziej jednak, niż raz na kwartał. Zwołuje Radę jej prezes lub w razie jego nieobecności wiceprezes z własnej inicjatywy tudzież na żądanie K-sji Rewizyjnej lub 3 członków Rady.

§ 43.

Do kompetencji i obowiązków Rady należy prowadzenie wszystkich interesów Spółki, administrowanie całym jej majątkiem, reprezentowanie Spółki wobec wszelkich władz i osób, mianowanie dyrektorów oraz udzielenie im odpowiednich plenipotencji, upoważnień i instrukcji, jakoteż i wykonywanie czynności, przekazanych jej przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów.

§ 44.

Dla ściślejszego zarządzania interesami Spółki Rada może wydzielić ze swego grona specjalny Komitet Wykonawczy. Członkowie Komitetu Wykonawczego winni być obywatelami Państwa Polskiego i mieszkać na obszarze Państwa Polskiego.

§ 45.

Wszelką korespondencję i wszelkie zobowiązania w imieniu Spółki, jakoteż weksle, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty, akty hipoteczne i notarialne tudzież żądania zwrotu sum z instytucji kredytowych i czeki na rachunek bieżący podpisuje 2 członków Rady lub 1 członek Rady i 1 z prokurentów, lub 2 prokurenci do tego upoważnieni. Do odbierania z poczty pieniędzy, przesyłek i dokumentów dostatecznym jest podpis jednego członka Rady lub prokurenta.

§ 46.

Wynagrodzenie członków Rady za ich pracę określa się w formie pensji ustalonej, przez Walne Zgromadzenie; niezależnie od tego członkowie Rady mogą otrzymywać dodatkowe wynagrodzenie drogą obliczenia do podziału między nich pewnej części rocznych zysków.

§ 47.

Do bezpośredniego zarządzania interesami Spółki lub poszczególnych oddziałów, rada mianuje z grona członków rady lub też osób, do niej nienależących, jednego lub więcej dyrektorów zarządzających, a otrzymujących szczegółową instrukcję, którą mają się kierować przy pełnieniu obowiązków. Dyrektorowie zarządzający winni być obywatelami Państwa Polskiego.

C. Komisja Rewizyjna.

§ 48.

Do sprawdzania sprawozdania i bilansu wybierana jest corocznie na rok zgóry przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów K-sja rewizyjna, złożona z 5 akcjonariuszów, nienależących do rady i nie piastujących żadnego urzędu w Spółce. Osoby reprezentujące $\frac{1}{5}$ część ogólnej ilości akcji, należących do obecnych na Walnem Zgromadzeniu akcjonariuszów lub ich pełnomocników, mają prawo wybrać 1 członka K-sji rewizyjnej, ale w takim razie nie biorą już udziału w wyborach pozostałych członków tej Komisji. Członkowie rady i dyrektorowie oraz prokurenci

Spółki nie mogą być wybierani do K-sji rewizyjnej po złożeniu swych mandatów w ciągu lat 2. K-sja rewizyjna na mocy zezwolenia Walnego Zgromadzenia ma prawo powołać rzeczoznawców do czynności, które wykonywa-

§ 49.

Komisja rewizyjna obowiązana jest co najmniej na miesiąc przed dniem Walnego Zgromadzenia akcjonariuszy rozpocząć sprawdzenie kasy i kapitałów oraz rewizję wszystkich, mających jakikolwiek związek ze sprawozdaniem i bilansem, ksiąg, rachunków, dowodów i wogóle działalności Spółki. Komisja rewizyjna po ukończeniu swych prac komunikuje swą opinię o sprawozdaniu i bilansie radzie, która przedstawia ją wraz ze swymi uwagami i Walnemu Zgromadzeniu. K-sja rewizyjna może dokonywać oględzin i przeprowadzać rewizję całego majątku Spółki, a także sprawdzać wszystkie wykonywane przez Spółkę prace i wydatki na nie poczynione.

Rada powinna ułatwić K-sji rewizyjnej pracę przez udzielenie jej wszelkich w kasówek i środków, potrzebnych do wykonania czynności. K-sja rewizyjna ma prawo żądać od rady w razie potrzeby przez nią uznanie zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia. K-sja rewizyjna z czynności swoich sporządza protokół, w którym notowane być winny odrębne zdania poszczególnych członków K-sji, różniące się swą treścią od zadania większosci Komisji. Protokół ten, a także wnioski i sprawozdania komisji rewizyjnej rada ze swymi wyjaśnieniami przedstawia najbliższemu walnemu zgromadzeniu.

IV. Sprawozdanie z biegu interesów Spółki, podział zysków i wypłata dywidendy.

§ 50.

Rok operacyjny Spółki trwa od 1 stycznia do 31 grudnia włącznie z wyjątkiem pierwszego roku operacyjnego, który trwa od dnia rozpoczęcia działalności Spółki do 31 grudnia najbliższego włącznie, o ile wyniesie co najmniej 8 miesięcy, w przeciwnym razie do 31 grudnia następnego roku. Rada przedstawia za każdy rok ubiegły szczegółowe sprawozdanie z działalności Spółki oraz bilanse i podaje je do rozpatrzenia i zatwierdzenia zwyczajnemu dorocznemu walnemu zgromadzeniu akcjonariuszów. Każdy akcjonariusz może na żądanie otrzymać od rady na tydzień przed walnym zgromadzeniem sprawozdanie i bilanse. Od tej chwili dostępne być winny dla akcjonariuszów

w godzinach biurowych w radzie wszystkie księgi z rachunkami, dowodami i załącznikami, odnoszącymi się do sprawozdania i bilansu.

§ 51.

Sprawozdanie powinno zawierać szczegółowo następujące pozycje:

- a. stan kapitału zakładowego, zapasowego zakładowego i zapasowego obrotowego, amortyzacyjnego oraz innych specjalnych rezerwowych, przyczem kapitały Spółki, umieszczone w papierach procentowych, winny być wykazane w cenie giełdowej w dniu zamknięcia bilansu nie wyżej wszakże od ceny ich nabycia,
- b. ogólny dochód i rozchód okresu sprawozdawczego,
- c. rachunek wydatków na pensje personelu służbowego i inne wydatki administracyjne,
- d. rachunek rzeczywistego majątku Spółki i należących do niej zapasów,
- e. rachunek należności, przypadającej Spółce od osób trzecich i tym ostatnim od Spółki,
- f. rachunek zysków i strat,
- g. rachunek czystego zysku i zaprojektowany jego podział.

§ 52.

Wyciąg ze sprawozdania i bilansu po zatwierdzeniu ich przez walne zgromadzenie podaje się do publicznej wiadomości. Ponadto należy przedłożyć całe sprawozdanie i bilans w 2 egzemplarzach Ministerstwu Kolei Żelaznych i Skarbu.

§ 53.

Po zatwierdzeniu przez Walne Zgromadzenie sprawozdania i bilansu z sumy pozostałej po pokryciu wszystkich wydatków i strat, odlicza się przedewszystkiem sumę na kapitał amortyzacyjny akcji według ogólnego planu amortyzacyjnego, następnie co najmniej 5 proc. na kapitał zapasowy obrotowy, a z pozostałości 8 proc. od kapitału zakładowego na dywidendę. Z reszty wyznacza Walne Zgromadzenie nie więcej, jak 20 proc. tej nadwyżki na tantiemę dla członków Rady, a pozostałość rozdziela według swego uznania, biorąc pod uwagę ewentualny zastrzeżony w koncesji udział Państwa w zyskach

§ 54.

Obowiązkowe potrącenie na kapitał zapasowy obrotowy trwa dopóki kapitał ten nie dosięgnie połowy kapitału zakładowego. Obowiązkowe potrącenie wznowia się jeżeli kapitał zapasowy lub część jego została wydatkowana.

Kapitały zapasowe winny być umieszczane w taki sposób, żeby realizacja ich mogła się odbywać bez żadnych przeszkód, kapitały zapasowe mogą być użyte z decyzji Walnego Zgromadzenia jedynie na cele, przewidziane w dokumencie koncesyjnym.

§ 55.

Kapitał amortyzacyjny akcji ma być lokowany w Polskiej Kasie Pożyczkowej w Łodzi w gotówce lub papierach procentowych państwowych, w obligacjach Kolei Żelaznych, gwarantowanych przez Rząd, lub w listach zastawnych banków ziemskich oraz towarzystw kredytowych miejskich i ziemskich, przyczem narastające procenty doliczać się będzie do tego kapitału. Kapitał ten stanowi własność akcjonariuszów i ma być podzielony w czasie przewidzianym w statucie (§ 57) lub po upływie terminu koncesji pomiędzy akcjonariuszów w stosunku do liczby posiadanych przez nich akcji.

§ 56.

O terminie i miejscu dywidendy ogłasza rada. Dywidenda od akcji nieodebrana w ciągu lat 5 przechodzi na własność Spółki, z wyjątkiem tych wypadków, w których przedawnienie na mocy prawa obowiązującego jest uważane za przerwane. Od wszystkich sum nieodebranych w terminie i przechowywanych w Kasie Spółki procenty nie będą wypłacane

V. Likwidacja Spółki.

§ 57.

Czas istnienia Spółki określony jest w § 4. Likwidacja Spółki następuje na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia w następujących wypadkach.

- a. jeżeli z powodu stanu interesów zwinienie Spółki uznane będzie za konieczne,
- b. obowiązkowe, jeżeli bilans Spółki wykaze stratę 2/5 części kapitału zakładowego, a akcjonariusze nie pokryją jej w ciągu 1/2 roku od daty zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie sprawozdania, które tę stratę wykazało.

Jeżeli w razie straty 2/5 kapitału zakładowego Walne Zgromadzenie postanowi uzupełnienie tego kapitału, a którykolwiek z akcjonariuszów nie wniesie w terminie półrocznym przypadającej na jego akcje wpłaty dodatkowej, w takim razie akcje te uważa się za unieważnione, o czym rada ogłasza i wzamian ich wydaje nowe akcje opatrzone temi samymi numerami. Akcje te Rada sprzedaje za pośrednictwem jednej z miejscowych instytucyj bankowych. Z otrzymanej ze sprzedaży akcji

tych sumy po opłaceniu wydatków, przypadających na druk nowych akcji, sprzedaż i ogłoszenie, część równającą się dodatkowej wpłacie za akcje z procentami od uchybionego terminu, przeznaczają się na uzupełnienie kapitału zakładowego, resztę zaś zwraca się byłemu właścicielowi unieważnionych akcji.

§ 58.

W razie uchwały o zlikwidowaniu Spółki Walne Zgromadzenie akcjonariuszów wybiera z pośród siebie 3 osoby do K-sji Likwidacyjnej, wyznacza jej siedzibę i określa sposób likwidacji interesów Spółki. Siedziba K-sji Likwidacyjnej może być zmieniona na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia. K-sja Likwidacyjna, przejąwszy sprawy od Rady, wzywa za pomocą awizacji i ogłoszeń wierzycieli Spółki, przedsięwzięte środki w celu ich zaspokojenia, realizuje majątek Spółki i zawiera układy i ugody z osobami trzecimi na zasadach i w granicach wskazanych przez Walne Zgromadzenie. Sumy, należne niezgłaszającym się po wypłatę wierzycielom Spółki, oraz sumy na pokrycie pretensji spornych Komisja wnosi do depozytu do Kasy Rządowej. Do czasu wniesienia tych sum nie mogą następować wypłaty, przypadające na rzecz akcjonariuszów z tytułu akcji. K-sja Likwidacyjna składa Walnemu Zgromadzeniu sprawozdanie ze swej działalności w terminach przez nie ustanowionych oraz ogólne sprawozdanie po ukończeniu likwidacji. Jeżeli po ukończeniu likwidacji nie wszystkie sumy odebrane zostaną przez osoby, którym się należą, Walne Zgromadzenie uchwała, gdzie one mają

być przechowane do czasu wypłacenia ich i co z nimi zrobić należy w razie niezgłoszenia się ich właścicieli do upływu terminu przedawnienia.

§ 59.

O przystąpieniu do likwidacji Spółki oraz o siedzibie K-sji Likwidacyjnej winny być za wiadomione władze rządowe oraz poczynione ogłoszenia.

VI. Ogłoszenia.

§ 60.

Ogłoszenia przez statut wymagane winny być umieszczane w „Monitorze Polskim” w Warszawie i po jednym z dzienników warszawskich i łódzkich, podług wyboru Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów.

VII. Założyciele.

§ 61.

Założycielami Spółki są:
Magistrat m. Łodzi oraz Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi.

Protokół

22 (IV sesji) nadzwyczajnego posiedzenia Rady Miejskiej.

Łódź, dn. 13 lipca 1922 r.

Posiedzenie nie odbyło się z powodu braku quorum.

Do godz. 7 min. 40 wiecz. przybyło 14 członków Rady Miejskiej.

Przewodniczący (—) St. Rapalski.
Sekretarz (—) F. Wójciak.

ZARZĄDZENIA WŁADZ NACZELNYCH.

USTAWA

z dnia 4 kwietnia 1922 roku

o obowiązku zarządów gmin miejskich dostarczania pomiezczeń.

Art. 1. W razie ujawniającego się braku mieszkań zarządy gmin miejskich mają obowiązek dostarczania mieszkań dla:

1) przedstawicieli Rządów państw obcych, akredytowanych przy Rządzie Rzeczypospolitej Polskiej, oraz cywilnych i wojskowych misji tych państw;

2) posłów do ciał ustawodawczych w miejscu obradowania tych ciał;

3) funkcjonariuszów państwowej służby cywilnej, sędziów, prokuratorów, profesorów i nauczycieli szkół państwowych, oraz publicznych szkół powszechnych, powołanych do służby nie w drodze umowy, lecz w trybie mianowania na stanowiska służbowe w urzędach publicznych, mających stałą siedzibę w danej gminie;

4) oficerów i równorzędnych im osób wojskowych, mających stały przydział służbowy w danej gminie;

5) osób i organizacji, wysiedlanych z mieszkań w myśl przepisów artykułów 7 i 15 niniejszej ustawy.

Art. 2. Zarządy gmin miejskich obowiązane są na cel, w art. 1 przewidziany, dostarczać przede wszystkim odpowiednich mieszkań i pomieszczeń własnych lub dobrowolnie przez osoby prywatne ofiarowanych. O ile zaś takich nie posiadają, mają prawo zajmować mieszkania, względnie części mieszkań, stosownie do następujących postanowień.

Art. 3. Prawo zarządów gmin miejskich zajmowania mieszkań na cele, wskazane w art. 1, dotyczy mieszkań i pomieszczeń

1) nie zamieszkaných,

2) niedostatecznie zużytkowanych,

3) zajętych przez przedsiębiorstwa, przeznaczone do zabawy lub gry

4) opróżnionych przez osoby, wydalone z gminy rozporządzeniem

władz rządowych,

5) utrzymywanych przez osoby, posiadające bez uzasadnionej przyczyny (art. 6 p. 5) więcej niż jedno mieszkanie w obrębie Państwa Polskiego,

6) wynajętych, podnajętych lub odstąpionych fikcyjnie w oczywistym zamiarze obejścia niniejszej ustawy.

Art. 4. Za mieszkania i inne pomieszczenia nie zamieszkałe i podlegające zajęciu w całości uważa się te, które są:

1) całkowicie próżne, a stanowią odrębną całość, z wyjątkiem wynajętych, a przez nowego lokatora jeszcze nie objętych, o ile jednak wprowadzenie się nowego lokatora następuje z przyczyn uzasadnionych nie później, niż w dni 8 od daty opróżnienia się mieszkania;

2) używane wyłącznie jako składy sprzętów domowych, rzeczy lub towarów, a są z przeznaczenia lokalami mieszkalnymi, choćby nawet właściciel mieszkania lub ruchomości w nim znajdujących się pozostawił tam osobę do nadzoru tychże. Ruchomości te winny być w razie zajęcia lokalu usunięte i złożone w odpowiednim składzie na koszt i ryzyko ich właściciela.

Art. 5. Za niedostatecznie użytkowanie i podlegające częściowemu zajęciu uważa się:

1) mieszkania z ilością pokoiów do 6 włącznie, z których żaden nie jest podnajęty, o ile w tych mieszkaniach ilość pokoiów przekracza więcej niż o 1 ilość faktycznych mieszkańców; mieszkania zaś większe, o ile w nich przypada dodatkowo mniej niż po 2 faktycznych mieszkańców na każdy pokój powyżej sześciu;

2) mieszkania, posiadające sublokatorów, o ile ilość pokoiów, zamieszkaných przez posiadacza lokalu, przekracza normy, ustalone w punkcie 1 niniejszego artykułu, ilość zaś pokoiów, zajętych faktycznie przez sublokatorów, jest większa od ich liczby.

Zajęciu podlega tylko ilość pokoiów, przekraczająca wskazane wyżej normy.

Przy obliczeniach stosunku pokoiów do ilości mieszkańców nie są brane w rachubę alkowy, kuchnie, przedpokoje, łazienki, uwzględniane są natomiast wyjątki, ustalone w art. 6.

Art. 6. Nie podlegają zajęciu:

1) mieszkania w budynkach, stanowiących własność Państwa, kościołów wszelkich wyznań i uznanych przez Państwo związków religijnych oraz instytucji użyteczności publicznej;

2) mieszkania i części mieszkań, niezbędne dla wykonywania zawodów wolnych, jak np. gabinety, poczekalnie i pracownie;

3) niezbędne lokale zarejestrowanych i czynnych organizacji zawodowych, kulturalnych oraz szkół, internatów i burs prywatnych, jak również lokale handlowe i przemysłowe, zależnie od przestrzeni i ilości zatrudnionych pracowników z uwzględnieniem rodzaju przedsiębiorstwa;

4) mieszkania względnie części mieszkań, opróżnione czasowo przez wyjazd wszystkich lub części mieszkańców z ważnych powodów, jak np.: na ferie, odpoczynek, kurację, o ile stan całkowitego opróżnienia nie trwa dłużej niż 4 miesiące i o ile mieszkanie nie należy wogóle do kategorii niedostatecznie zużytkowanych;

5) mieszkania, podlegające zasadniczo zajęciu w myśl p. 5 art. 3, o ile w obrębie danej gminy jest utrzymywane tylko jedno mieszkanie, a użytkownika posiadanych mieszkań jest niezbędne dla wykonywania zawodu, spełniania stałych obowiązków społecznych lub kształcenia dzieci;

6) mieszkania i pomieszczenia w domach, piętach i przybudówkach, których budowę ukończono lub się ukończy w b. dzielnicach rosyjskiej i pruskiej po 1 lipca 1919 r., względnie dla których w b. dzielnicy austriackiej udzielono lub udzieli się konsensu na zamieszkanie po 27 stycznia 1917 r., postanowienie tego punktu odnosi się także do mieszkań i pomieszczeń, które z powodu zniszczenia stały się niezdatnymi do użytku i zostały opróżnione, a następnie kapitalnie odremontowane;

7) mieszkania, względnie części mieszkań, w których mieszczą się zbiory sztuki, naukowe lub biblioteki o charakterze muzealnym;

8) części mieszkań, przez zajęcie których uniemożliwia się prawidłowe korzystanie z reszty mieszkania, jak np.: pokoje przechodnie, pokoje do których jedyny dostęp prowadzi przez inne pokoje i t. p.;

9) mieszkania w budynkach, wybudowanych przez instytucje na pomieszczenie swych pracowników, bez względu na termin wybudowania, o ile wszakże są na ten cel niezbędnie potrzebne.

Niedopuszczalnym jest zajęcie mieszkania na rzecz uprawnionego w art. 1 i osób, z nim we wspólnem gospodarstwie żyjących, jeśli przeciw niemu co do tego samego mieszkania zapadło prawomocne orzeczenie sądowe, uznające najem jako rozwiązany, albo wogóle nakazujące opróżnienie lokalu.

Art. 7. Lokale w hotelach mogą być zajmowane wyłącznie dla czasowego pomieszczenia:

1) przedstawicieli Rządów państw obcych, akredytowanych przy Rządzie Rzeczypospolitej Polskiej oraz cywilnych i wojskowych misji tych państw;

2) osób i organizacji, usuwanych z hoteli wskutek konieczności opróżnienia lokalu dla pomieszczenia uprawnionych z punktu 1 niniejszego artykułu.

Art. 8. Wydawanie orzeczeń o zajęciu i przydzieleniu mieszkań, względnie ich części, należy do zarządów gmin miejskich, względnie do urzędów, przez zarządy gmin do tego wyznaczonych.

Orzeczenia o zajęciu wydawane będą na podstawie zgłoszeń lub rezultatów wywiadów urzędowych, po wysłuchaniu stron interesowanych.

Orzeczenia o zajęciu należy doręczyć na piśmie i za pokwitowaniem właścicielowi domu lub zarządcy oraz interesowanemu lokatorom, przy zachowaniu przepisów o doręczaniu skarg sądowych.

Wciągnięcie na listę lokali, zakwalifikowanych do zajęcia (art. 10), następuje po 7 dniach od daty doręczenia, o ile strona nie skorzysta w ciągu tego czasu ze służącego jej prawa zażalenia.

Art. 9. Wywiadowca przy wykonywaniu wywiadu winien się wylegitymować nakazem zarządu gminy, względnie urzędu, przez zarząd gminy upoważnionego, a opiewającym na jego nazwisko i na oznaczone mieszkanie.

W razie stwierdzenia przez wywiadowcę istnienia warunków zajęcia mieszkania, względnie jego części, winien on doręczyć osobom, w art. 8 ust. 3 wymienionym, tymczasowy nakaz rekwizycyjny, podpisany przez kierownika urzędu, z tym skutkiem, że mieszkanie to, względnie jego część aż do chwili wydania przez zarząd gminy orzeczenia nie może być nikomu ani w całości, ani w części odstąpione.

Orzeczenie o zajęciu winno być wydane i doręczone najdalej do 14 dni od dnia dokonania wywiadu, w przeciwnym razie posiadacz mieszkania odzyskuje prawo do rozporządzenia niem.

Od chwili doręczenia wydanego w określonym powyżej terminie orzeczenia o zajęciu lokal nie może być nikomu ani w całości, ani w części odstąpiony bez wiedzy i zgody zarządu gminy.

Art. 10. Zarządy gmin, względnie urzędy do tego wyznaczone, winny sporządzić i prowadzić listy mieszkań i pomieszczeń, względnie ich części, zakwalifikowanych do zajęcia, przydzielonych i objętych, jak również listy uprawnionych do otrzymania mieszkań petentów, którzy w należyty sposób swe uprawnienia stwierdza.

Art. 11. Zarządy gmin, względnie urzędy do tego wyznaczone, mają obowiązek przydzielać lokale osobom, zamieszczonym na listach petentów, zgodnie z następującymi zasadami.

1) prawo pierwszeństwa do otrzymania przydzielonych lokali zależy od kolejności zgłoszeń o przydzielenie, z wyjątkiem uprawnionych z punktu 1 art. 1 oraz — w wypadkach ważnego interesu państwowego — z pp. 3 i 4 tegoż artykułu, którym przysługuje prawo pierwszeństwa przed innymi petentami;

2) ilość przydzielonych petentowi pokoiów nie powinna przekraczać ilości osób, stanowiących jego rodzinę, stale z nim zamieszkującą i znajdującą się na jego utrzymaniu;

3) petent ma służące mu wyłącznie prawo osobiście przejrzeć listy zakwalifikowanych do zajęcia lokali i otrzymać karty polecające do 3 mieszkań, wybranych przez siebie, a odpowiadających udowodnionym potrzebom, a to w celu uzyskania zgody jednego z posiadaczy tych mieszkań na objęcie przez petenta zakwalifikowanego do zajęcia lokalu drogą przydzielenia mu tegoż przez zarząd gminy.

Piśmienną zgodę posiadacza lokalu petent winien przedstawić w ciągu 3 dni zarządowi gminy w celu uzyskania orzeczenia o przydzieleniu.

O ile petent z żadnym z posiadaczy lokali do porozumienia nie dojdzie, o czym w tym samym czasie zameldować powinien, będzie miał prawo do otrzymania lokalu drogą przydzielenia mu takowego w jednym z mieszkań, których posiadacze nie skorzystali z przysługującego im na mocy p. 4 niniejszego artykułu prawa wyboru lokatora;

4) posiadacz lokalu zakwalifikowanego do zajęcia ma prawo odrzucić przysłanego przez zarząd gminy kandydata, lecz w takim razie obowiązany jest do dni 4 wybrać lokatora z pośród osób, zamieszczonych na listach uprawnionych do otrzymania mieszkań petentów.

O ile obowiązku nie spełni, nastąpi niezwłoczny przydział lokatora przez zarząd gminy, przyczem uwzględniony być winien stan rodzinny posiadacza mieszkania i lokatora.

Wyznaczenie podlegającej przydzieleniu części mieszkania należy w tym wypadku do zarządu gminy, posiadaczowi lokalu zaś prawo zażalenia przysługiwać nie będzie;

5) mieszkania, względnie części mieszkań, przydzielone przez zarządy gmin na podstawie p. 3 ust. 1 i 2 oraz p. 4 ustęp 1 niniejszego artykułu, traktowane być winny pod względem wynikających z faktu zajęcia i przydzielenia konsekwencji (art. 13 i 14) narówni z lokalami, przydzielone-

mi bez poprzedniego porozumienia się między posiadaczem lokalu, a wprowadzonym lokatorem.

Art. 12. Orzeczenie o przydzieleniu lokalu wydaje zarząd gminy po dojściu do porozumienia petenta z posiadaczem mieszkania, względnie części mieszkania, ewentualnie po wyznaczeniu lokalu z urzędu.

Orzeczenie o przydzieleniu lokalu powinno zawierać ściśle i szczegółowe oznaczenie lokalu przydzielonego, wymienienie uprawnionego z art. 1 p. 1, względnie imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe osoby, na rzecz której lokal przydzielono, imiona i nazwiska osób, mających wspólnie z osobą dla której lokal się przydziela, zamieszkać, wreszcie dzień objęcia lokalu. W razie zmian w składzie osób, mających wspólnie z osobą, której lokal przydzielono, zamieszkać, winno być wydane orzeczenie uzupełniające.

Dzień objęcia, o ile nie został ustalony w drodze zgodnego porozumienia stron, należy oznaczyć w ten sposób, by do opróżnienia mieszkania pozostawał czas nie dłuższy, niż 6 tygodni, nie krótszy jednak, niż 2 tygodnie.

Orzeczenie o przydzieleniu należy doręczyć w sposób, przewidziany dla doręczenia orzeczeń o zżęciu (art. 8).

Art. 13. Wskutek przydzielenia mieszkania uprawnionemu (art. 1), powstaje z urzędu między nim a właścicielem nieruchomości, względnie posiadaczem mieszkania, stosunek najmu, względnie podnajmu.

Wzajemne prawa i obowiązki stron, w stosunek ten wchodzących, określają dzielnicowe ustawy cywilne i ustawa o ochronie lokatorów z ograniczeniami, zawartymi w niniejszej ustawie. Wymagane w tych ustawodawstwach lub w szczegółowych umowach zezwolenie właściciela nieruchomości na podnajem nie ma zastosowania w razie zajęcia lokalu, dokonanego na podstawie niniejszej ustawy.

Prawo, wypływające z przydzielenia lokalu, obejmować musi używanie urządzeń sanitarnych, pobieranie wody tudzież dostęp do tych urządzeń jednak bez prawa korzystania z kąpeli.

Względem używania innych urządzeń, jak: mebli, wspólnego ogrzewania, oświetlenia, kuchni, kąpeli mogą się strony porozumieć w drodze dobrowolnej umowy.

Art. 14. Prawo korzystania z przydzielonego lokalu przysługuje uprawnionym z art. 1 pp. 2, 3, 4 tylko na czas pełnienia przez nich funkcji, uzasadniających przydzielenie lokalu. W razie ustania ich, musi być uprawnionemu pozostawiony odpowiedni czas do opróżnienia mieszkania. O długości tego czasu rozstrzyga władza, powołana do przydzielania lokali.

Prawa, wynikające z przydzielenia (art. 1, pp. 1—5), nie mogą być nawet za zezwoleniem właściciela nieruchomości przenoszone na inne osoby, chociażby do rodziny uprawnionego należące.

Naruszenie tego przepisu będzie karane w myśl art. 20 niniejszej ustawy, mieszkanie zaś odstąpione podlegać będzie ponownemu przydzieleniu przez zarząd gminy, bez względu na prawa nabywcy danego mieszkania, który może być na wniosek zarządu gminy eksmitowany z mieszkania drogą przymusu policyjnego.

Mieszkania, zwolnione wskutek zajęcia warunku, w ustępie 1 tego artykułu omawianego, mogą być przez zarząd gminy przydzielone innym uprawnionym.

Art. 15. Zarządy gmin miejskich mają prawo zwalniać mieszkania, względnie części mieszkań od całkowitego lub częściowego zajęcia i przywracać pierwotnym posiadaczom prawo rozporządzania takimi lokalami, gdy posiadacze udowodnią, iż zaszyły okoliczności, pozwalające zaliczyć od-

nośne lokale do kategorii dostatecznie użytkowanych lub nie podlegających zajęciu.

Jako okoliczności takie uważane będą:

1) powrót repatriantów (jeńców cywilnych i wojskowych, zakładników i reemigrantów), należących do rodziny właściciela lokalu, a nie posiadających własnego lokalu — lub też powrót ich do własnego lokalu, zajętego orzeczeniem zarządu gminy lub innych władz podczas ich nieobecności;

2) przyrost rodziny (ożenek, zamążpójście, urodziny);

3) skupienie się rodziny w celu stałego zamieszkania w jednym mieszkaniu, częściowo przez zarząd gminy zajętem, zwłaszcza, gdy skupienie się następuje wskutek zwinienia jednego z posiadanych mieszkań (art. 3 p.5 i art. 6 p. 5) i pozostawienia sobie tylko jednego.

Osoby, korzystające z lokali przydzielonych w zwalnianych w ten sposób mieszkaniach, mogą być z nich usunięte orzeczeniem zarządu gminy, lecz dopiero po przydzieleniu im przez zarząd gminy innych lokali i po złożeniu przez osobę, na której korzyść zwolnienie następuje, kosztów przeprowadzki na rzecz osoby usuwanej.

Art. 16. Jeżeli osoba, której przydzielono lokal na podstawie ustawy z dnia 27 listopada 1919 r. lub niniejszej, względnie osoby, wspólnie z nią do lokalu wprowadzone, przez uporczywe lub rażące przekraczanie obowiązującego porządku domowego, albo przez swe bezwzględne, nieprzyzwyczajone i wogóle nienależyte zachowanie się obrzydzą współmieszkańcom pobyt w domu lub porządek w domu ciężko zakłócają, właścicielowi domu, względnie posiadaczowi mieszkania, przysługuje prawo wypowiedzenia lokalu takim osobom przez wniesienie sprawy na rozstrzygnięcie do urzędu rozjemczego do spraw najmu lub tam, gdzie go niema, do właściwego sądu.

Osoby, w ten sposób z lokalu usunięte, tracą prawo do ponownego przydzielenia im lokalu przez zarządy gmin.

Dokonane w ten sposób usunięcie lokatora z mieszkania, względnie części mieszkania, nie pociąga jednak za sobą wykreślenia lokalu z listy lokali, zakwalifikowanych do zajęcia.

Art. 17. Aż do czasu wprowadzenia w Rzeczypospolitej sądownictwa administracyjnego, od wydanych na podstawie przepisów niniejszej ustawy orzeczeń zarządów gmin, względnie urzędów, przez nie powołanych, służy stronom prawo zażalenia ze skutkiem wstrzymującym do władzy administracyjnej II instancji, która orzeka ostatecznie. Do czasu utworzenia w m. st. Warszawie władzy administracyjnej II instancji służy zażalenie do komisarza rządu m. st. Warszawy. Zażalenie winno być wniesione na ręce władz I instancji w ciągu dni 7, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia orzeczenia pisemnego.

Orzeczenia władz II instancji mogą być w ciągu dni 30 zaskarżone do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, a do czasu jego utworzenia — do Sądu Najwyższego w Warszawie, przyczem skargę należy wnieść bezpośrednio do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, względnie Sądu Najwyższego.

Zaskarżenie to nie ma skutku wstrzymującego.

W b. dzielnicy pruskiej od orzeczenia zarządu gminy, względnie urzędu do tego wyznaczonego, służy zażalenie do wojewódzkich sądów administracyjnych, w dalszej zaś instancji — do wojewódzkich Rad Administracyjnych w myśl ustawy o ogólnym zarządzie krajowym z 30 lipca 1883 r. (Zbiór Ustaw pruskich str. 195).

Art. 18. Za wydawanie petentom kart polecających (art. 11), za przydział im mieszkań (art. 12) oraz za przyjmowanie zażaleń mają zarządy gmin miejskich prawo pobierać od petentów, względnie od właścicieli lo-

kali, opłaty w wysokości, określonej przez siebie, a zatwierdzonej przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Opłaty te wpływają do kas zarządów gmin.

Art. 19. W celu ułatwienia wykonania niniejszej ustawy zarządy gmin miejskich mogą wydawać za zgodą Ministra Spraw Wewnętrznych postanowienia obowiązujące, mocą których mają prawo:

1) zabraniać, by lokale, które przed wejściem w życie niniejszej ustawy były używane jako mieszkalne, były przeznaczane na inne cele, jak np.: na fabryki, warsztaty, składy, banki, lokale handlowe;

2) nakazać, by właściciele domów i posiadacze mieszkań zgłaszali do zarządu gminy, względnie do urzędu przezeń wyznaczonego, znajdujące się w ich domach lub mieszkaniach lokale, zaliczone przez niniejszą ustawę do kategorii nie zamieszkałych i niedostatecznie zużytkowanych;

3) zarządzić wreszcie, by w danej gminie odstępowanie praw najmu przez najembierców osobom trzecim mogło się odbywać jedynie za uprzednią zgodą gminy.

Przekroczenie przepisów, zawartych w wydanych na podstawie niniejszego artykułu postanowieniach obowiązujących, będzie poczytywane za czyn karygodny narówni z przekroczeniem przepisów samej ustawy.

Niezastosowanie się zaś do postanowień obowiązujących, wydanych na podstawie punktów 1 i 3 niniejszego artykułu, pociągnie za sobą ponadto zajęcie przez zarząd gminy odnośnego lokalu na cele, wskazane w art. 1 niniejszej ustawy.

Od orzeczeń zarządów gmin, wydanych na podstawie postanowień artykułu niniejszego, służyć będzie stronom prawo zażalenia i zaskarżenia w drodze, określonej w art. 17 niniejszej ustawy.

Art. 20. Winni przekroczenia przepisów niniejszej ustawy lub rozporządzeń, na jej podstawie wydanych, i przeciwdziałania im, ulegną, o ile czyn karygodny nie podlega surowszemu wymiarowi kary w myśl ogólnych postanowień karnych, karze grzywnien w drodze administracyjnej od 500 do 100,000 mk.

Aż do wydania szczegółowych w tym względzie przepisów, od karnych orzeczeń władz administracyjnych, zapadłych w II instancji, odwoływać się można w ciągu 7 dni do właściwego sądu okręgowego, który rozstrzyga w ostatniej instancji przy odpowiedniem zastosowaniu przepisów, dotyczących odwołania od wyroków sądów pokoju (powiatowych).

Uchylenie orzeczenia administracyjnego z przekazaniem sprawy władzy administracyjnej do ponownego rozpatrzenia sprawy i wydania orzeczenia nie może nastąpić.

Wniesienie odwołania do sądu nie wstrzymuje wykonania kary, kara grzywnien nie może być jednak w razie niemożności jej ściągnięcia zamieniona na karę aresztu przed uprawomocnieniem się wyroku.

W b. dzielnicy pruskiej obowiązuje ustęp pierwszy niniejszego artykułu, względem zaś właściwości władz, powołanych do wymierzania kar, i postępowania znajdują zastosowanie przepisy §§ 453 — 458 ust. o post. karnem.

Art. 21. Wszystkie władze, a w szczególności władze policyjne obowiązane są udzielać zarządom gmin miejskich, względnie urzędom, przez nie do wykonywania niniejszej ustawy powołanym, wszelkiej żądanej pomocy do wprowadzenia w życie ich postanowień, opartych na przepisach niniejszej ustawy.

Art. 22. Ustawa niniejsza wchodzi w życie w 14 dni po jej ogłoszeniu w Dzienniku (Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej).

Z dniem jej wejścia w życie traci moc obowiązującą ustawa z dnia 27 listopada 1919 r. o obowiązku zarządów gmin miejskich dostarczania

pomieszczeń (Dz. U. R. P. № 92, poz. 498) oraz wszelkie wydane na jej podstawie rozporządzenia wykonawcze, z wyjątkiem jednak wypadków, przewidzianych w art. 23 niniejszej ustawy, oraz z wyjątkiem artykułów 9, 10, 11 p. 2 i 13 ustawy z dn. 27 listopada 1919 r., które tracą moc obowiązującą z dniem ogłoszenia niniejszej ustawy. Postanowienia dekretu Naczelnika Państwa z dn. 16 stycznia 1919 r. o zapobieganiu brakowi mieszkań (Dz. P. P. P. № 8, poz. 116), nieuchylone ustawą z dn. 28 czerwca 1919 r. (Dz. P. P. P. № 52, poz. 885) o ochronie lokatorów i rozporządzenie Komisarjatu Naczelnej Rady Ludowej z dn. 31 maja 1919 r. (№ 63 — Tygodnik Urzędowy z dn. 2 czerwca 1919 r. № 15), zachowują moc obowiązującą, o ile nie są sprzeczne z postanowieniami niniejszej ustawy.

Art. 23. Na wniosek poszczególnych zarządów gmin miejskich Minister Spraw Wewnętrznych ma prawo odroczyć wejście w życie niniejszej ustawy w obrębie danej gminy miejskiej na czas nie dłuższy wszakże, niż na 2 miesiące.

W odnośnych gminach miejskich obowiązywać będzie w okresie przejściowym ustawa z dn. 27 listopada 1919 r. z wyjątkiem artykułów 9, 10, 11 p. 2 i 13 oraz artykuł 17 niniejszej ustawy zamiast ust. 2 art. 8 ustawy z dn. 27 listopada 1919 r.

Art. 24. Osoby, korzystające z lokali, przydzielonych na podstawie ustawy z dn. 27 listopada 1919 r., zachowują — z wyjątkiem, ustalonym w ostatnim ustępie niniejszego artykułu — prawo korzystania z nich nadal, pozatem jednak podlegają od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zarówno jak i przydzielone im lokale, wszystkim jej przepisom.

Lokale zajęte na podstawie ustawy z dnia 27 listopada 1919 r. przez wszelkiego rodzaju urzędy, będą pozostawione do ich rozporządzenia, w razie jednak ich likwidacji lokale te mogą być przydzielone przez zarząd gminy w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych tylko nowopowstającym na mocy upoważnienia ustawowego urzędowi, w braku zaś takich urzędów oddane być winny niezwłocznie do rozporządzenia zarządów gmin na cele, wskazane w niniejszej ustawie.

Pokoje, zajęte w hotelach na podstawie dotychczas obowiązujących ustaw, winny być z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy zwolnione od zajęcia, z wyjątkiem zajętych przez osoby, należące do składu przedstawicielstw i misji państw obcych.

Art. 25. Wniesione do dnia ogłoszenia niniejszej ustawy odwołania stron od orzeczeń zarządów gmin miejskich, względnie organów, wykonywujących ustawę dn. 27 listopada 1919 r., mają być rozstrzygnięte przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Orzeczenia Ministra Spraw Wewnętrznych w powyższych sprawach mogą być zaskarżone przez strony do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, a do czasu jego utworzenia — do Sądu Najwyższego zgodnie z przepisami art. 17 niniejszej ustawy.

Art. 26. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 27. Ustawa niniejsza traci moc obowiązującą w rok po jej wejściu w życie, poczem osoby, zajmujące lokale na jej podstawie, będą mogły nadal z nich korzystać na zasadzie ustawy o ochronie lokatorów.

Marszałek: **Trąmpczyński**

Prezydent Ministrów: **Antoni Ponikowski**

Minister Spraw Wewnętrznych: **Kamiński**

Minister Sprawiedliwości: **Sobolewski.**

Kronika miejska.

— **Nowa taksa dla dorożkarzy.**
Rada Miejska uchwaliła na ostatnim posiedzeniu podwyższyć z dniem 20 lipca r. b. takse dla dorożkarzy w sposób następujący:

	w dzień mk.	w nocy mk.
dla dorożek jednokonnnych		
za kurs w mieście z wylącz. kresów	400.—	500.—
„ kurs centrum mia- sta na kresy	600.—	800.—
„ kurs centrum mia- sta do dalej po- łożonych kresów	1000.—	1200.—
„ kurs do stacji Łódź Warszawska	500.—	600.—
„ kurs do stacji Łódź Warszawska z kre- sów	600.—	800.—
„ kurs do stacji Łódź Kaliska ze wszyst- kich ulic z wyjąt- kiem kresów za- chodniej części miasta	1000.—	1250.—

za kurs z jednej sta- cji na drugą	1250.—	1500.—
„ kurs ze stacji Łódź Warszawska do miasta	500.—	600.—
„ kurs ze stacji Łódź Warszawska na kresy	600.—	800.—
„ kurs ze stacji Łódź Kaliska do miasta	1000.—	1250.—
„ kurs ze stacji Łódź Kaliska na kresy	1500.—	1750.—
bagaż do 25 kg. bez- płatnie, ponad 25 kg.	100.—	
wynajem dorożek na godziny:		
1-sza godzina mk.	800.—	
2-ga „ „	700.—	
następna „ „	600.—	

Nadto Rada Miejska poleciła jed-
nocześnie Magistratowi raz jeszcze
zwrócić się do czynników miarodaj-
nych w przedmiocie zarządzenia obor-
wiązkowego wywieszenia tabliczek z
taksą w pojazdach dorożkarskich.

Treść numeru 30-ego:

Memoriał m. Łodzi do Gł. U. Z.— Wysiedlanie byłych urzędników fabrycznych i robot-
ników w Łodzi.

Dział Sprawozdawczy.

Statut Kolei Dojazdowej Elektrycznej Łódź — Rokiciny — Tomaszów z protokółu 21 posiedzenia Rady Miejskiej z dnia 1 lipca 1922 r. — Protokół 22 nadzwyczajnego posiedzenia Rady Miejskiej z dnia 13 lipca 1922 r.

Zarządzenia Władz Naczelnych:

Ustawa z dnia 4 kwietnia 1922 r. o obowiązku zarządów gmin miejskich do-
starczania pomieszczeń.

Kronika miejska.

Licytacje przymusowe.

Dnia 26 lipca 1922 r. od godz. 9-ej rano odbędą się licytacje przy ul.:

Wolborskiej 33, tremo, Plac Wolności 6, dywan, Lipowej 12, serweta, Nowomiejskiej 24, ubranie, Południowej 61, chustka, Nowo-
Marysińskiej 6, zegar ścienny, Pańskiej 1, maszyny do szycia.

Dnia 27 lipca 1922 r. od godz. 9-ej rano odbędą się licytacje przy ul.:

Pańskiej 86, zegar, Pańskiej 58, waga, Al. Kościuszki 24, ser-
weta, Al. Kościuszki 26, serweta, Nawrot 7, bielizniarka, Rozwa-
dowskiej 14, stół i obrus, Piotrkowskiej 106, stół, Piotrk. 120. szafa.

Wydawnictwo Zarządu Miasta Łodzi.

©dbito w tłoczni B-ci Holcman w Łodzi ul. Zawadzka № 7.